

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
з дисципліни
“СУДОВІ ТА ПРАВООХОРОННІ
ОРГАНИ УКРАЇНИ”
(для бакалаврів)**

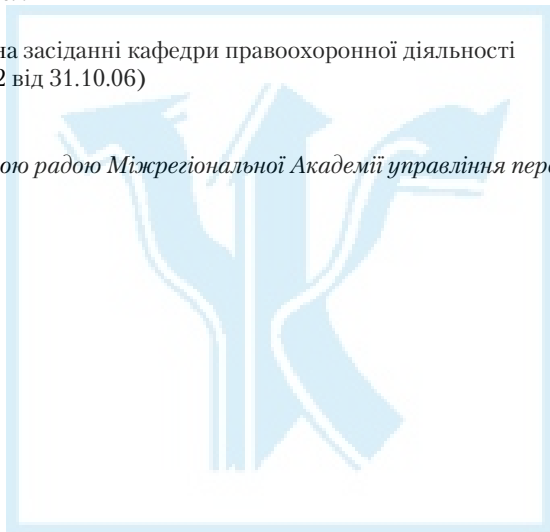
МАУП

Київ 2007

Підготовлено доцентом кафедри правоохоронної діяльності
Ю. В. Стеценком

Затверджено на засіданні кафедри правоохоронної діяльності
(протокол № 2 від 31.10.06)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Стеценко Ю. В. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Судові та правоохоронні органи України” (для бакалаврів). – К.: МАУП, 2007. – 51 с.

Методичні рекомендації містять пояснювальну записку, зміст дисципліни “Судові та правоохоронні органи України”, теми самостійної роботи, методичні вказівки до написання контрольної роботи, теми контрольних робіт, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2007

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Знання основних засад організації побудови, завдань, принципів і напрямів діяльності органів судової влади та правоохоронної системи України необхідні кожному студенту-правознавцю. Саме навчальна дисципліна “Судові та правоохоронні органи України” дає студентам загальні знання про основні поняття, предмет і систему зазначених органів, розкриває зміст чинного законодавства про діяльність цих органів, надає відомості про функціонування судової влади і правоохоронної системи в Україні, висвітлює засади правосуддя, допомагає сформувати самостійне юридичне бачення та розуміння проблем судоустрою та судочинства. Ці знання необхідні студентам як для подальшого поглибленого засвоєння інших правових дисциплін, так і для майбутнього успішного здійснення професійної діяльності юриста.

Самостійна робота студентів є складовою навчального процесу, основним засобом опанування навчального матеріалу в позааудиторний час.

Мета самостійної роботи студентів з дисципліни “Судові та правоохоронні органи України” — засвоїти в повному обсязі навчальну програму та сформувати самостійність як особистісну рису та важливу професійну якість, сутність якої полягає в умінні систематизувати, планувати та контролювати власну діяльність.

Завдання самостійної роботи студентів з дисципліни — засвоєння, закріплення та систематизація відповідних теоретичних знань, а також їх застосування при виконанні практичних завдань. Самостійна робота студентів забезпечує їх підготовку до поточних аудиторних занять.

Зміст самостійної роботи студентів з дисципліни “Судові та правоохоронні органи України” визначається навчальною програмою дисципліни, а також цими методичними матеріалами.

До основних форм самостійної роботи студентів з дисципліни “Судові та правоохоронні органи України” належать такі:

- опрацювання прослуханого лекційного матеріалу, обов’язкових і додаткових літературних джерел;
- вивчення окремих тем або питань, передбачених для самостійного опрацювання;
- виконання домашніх завдань;

- виконання та письмове оформлення задач, схем, порівняльних таблиць та інших робіт;
- підготовка до практичних занять;
- підготовка до різних форм поточного контролю;
- пошук та огляд літературних джерел за заданою проблематикою;
- написання реферату за заданою проблематикою;
- аналітичний розгляд наукових публікацій;
- виконання контрольної роботи.

У процесі самостійної підготовки до практичних занять студенти повинні опрацювати прослуханий лекційний матеріал, всебічно розглянути зміст питань, що виносяться на заняття, проаналізувати відповідні навчальні літературні джерела, нормативно-правові акти. Студенти перевіряють рівень засвоєння знань самостійно, відповідаючи на питання для самоконтролю.

Домашнє завдання із навчальної дисципліни студенти виконують з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань, а також вмінь щодо навчального матеріалу, винесеного для самостійного опрацювання. Разом з опануванням законодавства слід також вивчати й аналізувати практику його реалізації, обставини і причини прийняття актів, які вивчаються, ставлення до них практиків і громадськості. Обсяг об'єктів порівняльного вивчення повинен бути максимально вичерпний. Вивченню підлягають насамперед чинні нормативно-правові акти, а також скасовані й такі, що фактично втратили значення акти, проекти актів з відповідних питань.

Одна з важливих особливостей навчальної дисципліни “Судові та правоохоронні органи України” полягає в тому, що вона передбачає засвоєння студентами низки нормативно-правових актів, які регулюють правові відносини у сфері судової та правоохоронної діяльності. Тому практичні завдання мають на меті закріпити теоретичні знання студентів і головне — сформувати навички роботи з нормативно-правовими актами. Перш ніж розпочинати розв'язувати завдання, необхідно засвоїти теоретичні положення, пов'язані з окремими питаннями діяльності органів судової влади та правоохоронних органів. Завдання необхідно виконувати в письмовій формі з розгорнутим мотивованим розв'язанням. Розв'язуючи завдання, слід продемонструвати вміння самостійно аналізувати конкретні ситуації, аргументовано відповідати на поставлені питання, спираючись на відповідні нормативно-правові акти. Відповіді повинні бути повні, обґрунто-

вані, із зазначенням можливих порушень чинного законодавства, наслідків таких порушень і засобів захисту порушених прав.

Важливий засіб засвоєння знань становлять реферати. Написання реферату за заданою проблематикою необхідно починати з ретельно продуманого вступу. У вступі визначаються мета дослідження, практичне і теоретичне значення теми, з максимально можливою точністю встановлюються межі теми, а також методи дослідження.

В основній частині реферату насамперед викладається зміст досліджуваної проблеми. Наслідком дослідження можуть бути пропозиції щодо судової реформи, удосконалення законодавства у правоохоронній сфері з чітким обґрунтуванням прийнятого в результаті порівняльно-правового аналізу рішення.

Робота повинна завершуватись аргументованими висновками.

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів:

- оцінка “відмінно” — студент повною мірою розкриває питання теми, винесені для самостійного опрацювання, вільно оперує поняттями і науковою термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має думку щодо відповідної теми і здатний аргументовано її доводити;
- оцінка “добре” — загалом рівень знань студента відповідає щойно викладеному, але він припускається певних помилок при розв’язанні завдань, винесених для самостійного опрацювання, обґрунтування неточні, не наводяться обґрунтовані докази;
- оцінка “задовільно” — студент розкриває питання, винесені для самостійного опрацювання, у загальних рисах, розуміє їх сутність, намагається робити висновки, але при цьому припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно, непослідовно;
- оцінка “незадовільно” — студент не може відповідати на поставлені запитання або відповідає неправильно, не розуміє сутності питання, не може зробити висновки.

ЗМІСТ
дисципліни
“СУДОВІ ТА ПРАВООХОРОННІ ОРГАНИ УКРАЇНИ”

№ пор.	Назва змістового модуля та теми	Ауд. год.	Сам. роб.
1	Змістовий модуль I. Загальні поняття курсу Предмет, система і основні поняття курсу “Судові та правоохоронні органи України”	2	10
2	Змістовий модуль II. Судова влада в Україні: загальна характеристика Судова система України	10	10
3	Змістовий модуль III. Прокуратура України: загальні засади діяльності Прокуратура України	14	8
4	Змістовий модуль IV. Органи внутрішніх справ, дізнання, досудового слідства в Україні: загальні засади діяльності Органи внутрішніх справ України	4	5
5	Органи досудового слідства і дізнання	4	2
6	Змістовий модуль V. Органи юстиції України, адвокатура, нотаріат: загальні засади діяльності Органи юстиції України. Нотаріат в Україні	4	3
7	Адвокатура України	4	3
8	Змістовий модуль VI. Служба безпеки України: загальні засади діяльності Служба безпеки України	2	4
Разом годин: 89		44	45

ТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Змістовий модуль І. Загальні поняття курсу

Тема 1. Предмет, система і основні поняття курсу “Судові та правоохоронні органи України”

Питання для самоконтролю

1. Предмет курсу “Судові та правоохоронні органи України”, його місце в системі юридичних дисциплін.
2. Система дисципліни “Судові та правоохоронні органи України”.
3. Поняття правоохоронної діяльності.
4. Ознаки правоохоронної діяльності.
5. Поняття правоохоронних органів України.
6. Основні завдання правоохоронних органів України.
7. Основні функції правоохоронних органів.
8. Система правоохоронних органів України.
9. Взаємодія правоохоронних органів з іншими державними органами, підприємствами, установами, громадянами.
10. Принципи діяльності правоохоронних органів України.
11. Загальна характеристика органів судової влади та правоохоронних органів України: суду, прокуратури, міліції та ін.
12. Як співвідносяться поняття курсу “органи правосуддя”, “органи внутрішніх справ”, “правоохоронні органи”?
13. Законодавчі джерела курсу “Судові та правоохоронні органи України”.

Практичні завдання

1. Підготуйте реферат за темою “Правоохоронні органи України: поняття та види”.
2. Підготуйте реферат за темою “Взаємодія правоохоронних органів з органами державної влади та управління”.

Тестові завдання

1. Дисципліна “Судові та правоохоронні органи України” вивчає:
 - 1) порядок організації, принципи діяльності, структури судів, органів прокуратури, адвокатури, нотаріату, органів юстиції, Міністерства внутрішніх справ України та органів досудового слідства;

- 2) економічну діяльність держави;
- 3) судову систему України та її характерні особливості;
- 4) систему, правові джерела дисципліни;
- 5) наукову діяльність держави;
- 6) поняття правосуддя та його принципи;
- 7) зовнішню політику держави;
- 8) поняття судової влади та її ознаки.

2. Систему дисципліни “Судові та правоохоронні органи України” становлять:

- 1) прокуратура України, адвокатура;
- 2) Міністерство юстиції, органи досудового слідства;
- 3) предмет, правові джерела дисципліни;
- 4) Конституція України, закони України “Про міліцію” та “Про судову систему України”;
- 5) поняття судової влади та її ознаки;
- 6) поняття, принципи правосуддя та їх характеристика;
- 7) судова система України та її особливості.
- 8) загальні, господарські суди, Конституційний Суд України.

3. Організацію і діяльність органів судової влади та правоохоронних органів України регламентують:

- 1) предмет і система дисципліни, Конституція України;
- 2) Закон України “Про Конституційний Суд України”;
- 3) Закон України “Про прокуратуру”;
- 4) Конституційний Суд України;
- 5) Прокуратура України;
- 6) Закон України “Про міліцію”;
- 7) судова система України, Закон України “Про судову систему України”;
- 8) Закон України “Про службу безпеки України”.

4. До складових правоохоронної системи України належать:

- 1) Міністерство юстиції;
- 2) правосуддя та його принципи;
- 3) судова влада та її ознаки;
- 4) Адвокатура України;
- 5) судова система України;

- 6) предмет, основні поняття дисципліни “Судові та правоохоронні органи України”.
- 7) Прокуратура України.

Література [1; 3; 8; 12–19; 24; 36–38; 41; 45; 50; 53; 59; 63; 64; 66; 68; 94]

Змістовий модуль II. Судова влада в Україні: загальна характеристика

Тема 2. Судова система України

Питання для самоконтролю

1. Загальне поняття судової системи.
2. Які суди входять у судову систему України?
3. Ознаки судової влади.
4. Функції судової влади.
5. Поняття правосуддя, його ознаки.
6. Поняття судочинства, його види.
7. Співвідношення понять правосуддя і судочинства.
8. Система і завдання загальних судів України.
9. Характеристика принципів правосуддя.
10. Поняття судової ланки та судової інстанції.
11. Види судів загальної юрисдикції України, порядок їх утворення.
12. Повноваження судів першої та апеляційної інстанцій.
13. Місцеві суди як основна ланка системи судів загальної юрисдикції.
14. Види і склад місцевих судів.
15. Повноваження місцевого суду.
16. Апеляційні суди та їх місце в системі судів загальної юрисдикції України.
17. Статус, склад і повноваження вищих спеціалізованих судів.
18. Повноваження Верховного Суду України.
19. Пленум Верховного Суду України: склад, повноваження, порядок роботи.
20. Як формується Конституційний Суд України?
21. Завдання і принципи діяльності Конституційного Суду України.
22. Вимоги до кандидатів у судді Конституційного Суду України.
23. Провадження у справах у Конституційному Суді України.

24. Порядок звернення до Конституційного Суду України.
25. Порядок призначення та обрання суддів.
26. Які вимоги висуваються до суддів?
27. Підстави припинення повноважень судді.
28. Участь народних засідателів і присяжних у здійсненні правосуддя.
29. Відповідальність за неповагу до суду або судді.
30. Які питання входять у компетенцію Вищої ради юстиції?
31. Які органи суддівського самоврядування діють в Україні?
32. Які органи входять до складу державної судової адміністрації?

Практичні завдання

1. Підготуйте реферат за темою “Суд як орган правосуддя”.
2. Підготуйте реферат за темою “Принципи правосуддя: поняття та система”.
3. Тривалий час в юридичній літературі ведеться полеміка про практичне застосування принципів гласності та колегіальності у процесі здійснення правосуддя.

У чому полягає принцип колегіальності правосуддя?

Як здійснюється принцип колегіальності в судах першої ланки на районному рівні?

Як ви особисто ставитесь до суду присяжних в Україні?

Задачі

1. Випускник юридичного факультету Запорізького державного університету Вакуленко, 24 роки, був направлений на роботу до Солом'янського районного суду Києва. Під час стажування на посаді судді Вакуленку голова суду дав вказівку розглянути матеріали про адміністративних правопорушників, що надійшли з районного управління внутрішніх справ, тому що всі інші судді займалися розглядом інших справ.

Чи правомірні дії голови районного суду?

Хто має право призначатися на посаду судді?

2. Суддя Миренков підвищував свою кваліфікацію в обласному суді. Позаяк до обласного суду надійшло багато справ для апеляційного провадження, голова обласного суду доручив Миренкову взяти участь у роботі цивільної палати обласного суду. Миренков у складі апеляційного суду розглядав кілька цивільних справ.

Оцініть дії голови обласного суду.

Чи мав право Миренков брати участь у засіданні апеляційного суду, і якщо мав, то в якому статусі?

Тестові завдання

- 1.** До ознак судової влади належать такі:
 - 1) правосуддя здійснюється виключно судом;
 - 2) незалежність;
 - 3) розгляд цивільних, адміністративних і кримінальних справ;
 - 4) повнота судової влади;
 - 5) здійснюється згідно із зазначеною в законі процедурою;
 - 6) судові засідання;
 - 7) загальнообов'язковість;
 - 8) вжиття заходів примусу;
 - 9) самостійність;
 - 10) підзаконність діяльності судів.

- 2.** У функції судової влади входять такі:
 - 1) здійснення правосуддя виключно судом;
 - 2) судові засідання;
 - 3) сприяння розбудові правової держави;
 - 4) спрямованість на здійснення суб'єктивних прав та інтересів громадян, що охороняються законом;
 - 5) здійснюється згідно із зазначеною в законі процедурою;
 - 6) винятковий характер, що виявляється в діяльності судів при здійсненні правосуддя.

- 3.** Судочинство охоплює такі його види:
 - 1) дисциплінарне;
 - 2) конституційне;
 - 3) суди першої інстанції;
 - 4) господарське;
 - 5) кримінальне;
 - 6) судочинство, що здійснюється товарицькими судами.

- 4.** До основних принципів судочинства належать такі:
 - 1) обов'язковість виконання рішень суду;
 - 2) законність;
 - 3) конфіденційність судового процесу;

- 4) рівність усіх учасників судового процесу перед законом і судом;
- 5) нагляд прокурора за учасниками судового процесу;
- 6) забезпечення доказовості вини;
- 7) всебічний та повний розгляд справи;
- 8) недоторканність учасників судового процесу;
- 9) забезпечення обвинуваченому права на захист;
- 10) об'єктивність розгляду справи.

5. Систему судів загальної юрисдикції становлять:

- 1) Верховний Суд України;
- 2) товариські суди України;
- 3) апеляційний суд;
- 4) касаційний суд;
- 5) третейські суди;
- 6) господарський суд;
- 7) військові суди регіонів;
- 8) арбітражний суд;
- 9) вищий господарський суд України;
- 10) суди першої інстанції;
- 11) місцевий суд.

6. Ланка судової системи — це:

- 1) суди, які мають однакові повноваження щодо розгляду справ по суті з ухваленням кінцевого рішення у справі;
- 2) суди, які покликані реалізувати право громадян на оскарження судових рішень, мають однакову структуру та діють на одній території;
- 3) Процесуальні повноваження суду з розгляду конкретної справи.

7. Судова інстанція — це:

- 1) ланка, де розглядається справа;
- 2) організаційна структура системи судів;
- 3) процесуальні повноваження суду з розгляду конкретної справи.

8. На суди першої інстанції покладено такі повноваження:

- 1) перевіряти обґрунтованість прийняття рішень;

- 2) розглядати кримінальні та цивільні справи;
- 3) перевіряти законність прийнятих рішень;
- 4) виносити ухвали, що не підлягають оскарженню;
- 5) перевіряти законність та обґрунтованість ухвалених вироків і постанов;
- 6) приймати рішення в цивільних справах;
- 7) ухвалювати постанови, що не підлягають оскарженню.

9. До принципів діяльності Конституційного Суду України належать такі:

- 1) рівність усіх учасників судового процесу перед законом і судом;
- 2) верховенство права;
- 3) незалежність;
- 4) обов'язковість виконання прийнятих рішень;
- 5) гласність і повнота розгляду справи;
- 6) законність;
- 7) всебічний розгляд справи.

10. Конституційний Суд України утворює:

- 1) Кабінет Міністрів України;
- 2) Президент України;
- 3) Верховна Рада України;
- 4) Прем'єр-міністр України;
- 5) Міністр юстиції України;
- 6) Вища рада юстиції України;
- 7) з'їзд суддів України.

11. На Конституційний Суд України покладено такі повноваження:

- 1) вирішувати питання про відповідність Конституції України актів Президента України;
- 2) вирішувати питання щодо законності актів місцевого самоврядування;
- 3) вирішувати питання щодо законності актів органів державної влади;
- 4) офіційно тлумачити Конституцію та закони України;
- 5) вирішувати питання про відповідність Конституції України чинних міжнародних договорів України;

- 6) вирішувати питання щодо законності актів органів влади Автономної Республіки Крим.

12. На суддів Конституційного Суду України покладено такі повноваження:

- 1) керувати роботою канцелярії суду;
- 2) витребувати з Верховної Ради України необхідні документи з питань, що готуються до розгляду Конституційним Судом України;
- 3) головувати у судових засіданнях;
- 4) витребувати необхідні документи з питань, що готуються до розгляду Конституційним Судом України, від Генерального прокурора України;
- 5) здійснювати попередню підготовку питань для їх розгляду в суді;
- 6) організовувати роботу судових виконавців з виконання рішень суду.

13. До суддів Конституційного Суду України висуваються такі вимоги:

- 1) на день призначення досягти 30-річного віку;
- 2) мати стаж практичної, наукової або педагогічної роботи щонайменше 10 років;
- 3) проживати в Україні впродовж останніх 10 років;
- 4) належати до будь-якої політичної партії;
- 5) на день призначення досягти 40-річного віку;
- 6) не належати до жодної політичної партії.

14. До складу місцевого суду входять:

- 1) щонайменше три судді;
- 2) один і більше суддів;
- 3) один суддя і два народних засідателі;
- 4) пленум місцевого суду;
- 5) президія місцевого суду.

15. На місцевий суд покладено такі повноваження:

- 1) розглядати справи як суд першої інстанції по суті;
- 2) розглядати цивільні та кримінальні справи;
- 3) розглядати справи в апеляційному порядку;

- 4) вивчати та узагальнювати судову практику;
- 5) організувати роботу судових палат.

16. До складу апеляційного суду входять:

- 1) пленум суду; президія суду; судді;
- 2) судова палата в цивільних справах;
- 3) судова палата в господарських справах;
- 4) військова палата; судова палата у кримінальних справах;
- 5) президія суду; судова палата в адміністративних справах.

17. На президію апеляційного суду покладаються такі повноваження:

- 1) у межах своїх повноважень розглядати справи в касаційному порядку; розглядати справи як суд першої інстанції;
- 2) за поданням голови апеляційного суду затверджувати персональний склад судової палати в цивільних справах і судової палати у кримінальних справах; розглядати справи в апеляційному порядку; переглядати справи у зв'язку з винятковими обставинами;
- 3) розглядати матеріали узагальнення судової практики та аналізу судової статистики; виносити у встановлених законом межах у порядку протести на рішення, вирoki та постанови в судових справах;
- 4) заслуховувати інформацію голів судових палат про діяльність судових палат; розглядати питання роботи апарату суду; у встановлених законом випадках і порядку, зупиняти виконання рішень і постанов у цивільних справах;
- 5) заслуховувати звіти голів місцевих судів про організацію їх діяльності.

18. На військовий суд регіону, Військово-Морські Сили України покладаються такі повноваження:

- 1) розглядати справи як суд першої інстанції; вносити подання до Верховної Ради України з питань тлумачення законів;
- 2) здійснювати нагляд за судовою діяльністю військових судів гарнізонів; вивчати і узагальнювати судову практику, вести та аналізувати судову статистику; вирішувати в межах своїх повноважень питання, що впливають із міжнародних договорів України;

- 3) розглядати справи в апеляційному порядку; переглядати справи у зв'язку з винятковими обставинами; заслуховувати звіти голів судових палат про діяльність судових палат.

19. До складу Верховного Суду України входять:

- 1) Пленум Верховного Суду України; палати в адміністративних справах;
- 2) військові палати суду присяжних;
- 3) президія Верховного Суду України; судова палата в цивільних справах;
- 4) судова палата в господарських справах; судова палата в кримінальних справах;
- 5) військова палата;
- 6) президія суду; судова палата в адміністративних справах;
- 7) судова палата у справах неповнолітніх.

20. На Президію Верховного Суду України покладаються такі повноваження:

- 1) розглядати питання організації діяльності Верховного Суду України, судових палат та апарату Верховного Суду України;
- 2) розглядати справи в касаційному порядку;
- 3) розглядати питання матеріально-технічного, фінансового та організаційного забезпечення діяльності Верховного Суду України;
- 4) обирати Голову Верховного Суду України;
- 5) керувати роботою Пленуму Верховного Суду України;
- 6) розглядати питання з надання методичної допомоги судам загальної юрисдикції;
- 7) розглядати матеріали з узагальнення судової практики та аналізу судової статистики.

21. Порядок роботи Пленуму Верховного Суду України такий:

- 1) скликається не рідше як один раз на три місяці; двічі на три місяці; один раз на шість місяців; один раз на рік; за необхідності;
- 2) засідання Пленуму Верховного Суду України повноважне за умови присутності на ньому не менше як половини його складу; двох третин його складу; третини складу Пленуму;

- 3) постанови Пленуму Верховного Суду України приймаються таємним голосуванням; відкритим голосуванням; закритим голосуванням;
- 4) постанови Пленуму Верховного Суду України підписуються Головою Верховного Суду України; Міністром юстиції України; Генеральним прокурором України; Головою Верховного Суду України та секретарем Пленуму.

22. На судові палати Верховного Суду України покладено такі повноваження:

- 1) розглядати справи як суд першої інстанції, виносити у встановлених законом межах і порядку протести на рішення, вирок, постанови;
- 2) розглядати справи в касаційному порядку та у зв'язку з нововиявленими обставинами; у встановлених законом випадках і порядку зупиняють виконання рішень, вироків, постанов;
- 3) вносити до Пленуму Верховного Суду України подання про невідповідність роз'яснень Пленуму Верховного Суду законодавству України; розглядати справи в апеляційному порядку;
- 4) вивчати та узагальнювати судову практику, аналізувати судову статистику; вносити до Верховної Ради України подання з питань тлумачення законів України.

23. Розрізняють такі принципи діяльності господарського суду:

- 1) законності; науковості; системності;
- 2) незалежності; актуальності;
- 3) рівності сторін перед законом і господарським судом; безпосередності; гласності;
- 4) обов'язковості виконання рішень і постанов господарського суду; гласності; незалежності; підпорядкованості виключно закону.

24. Завдання господарського суду:

- 1) захист прав та охоронюваних законом інтересів учасників господарських правовідносин; охорона всіх видів власності;
- 2) сприяння укріпленню законності у сфері господарських відносин;
- 3) внесення пропозицій, спрямованих на вдосконалення правового регулювання господарської діяльності; забезпечення підбору

та підготовки кандидатів у судді господарського суду; внесення до Верховної Ради України подання щодо тлумачення законів України.

- 25.** На місцевий господарський суд покладено такі повноваження:
- 1) вирішувати господарські спори; адміністративні справи; справи про банкрутство;
 - 2) переглядати в касаційному порядку рішення, постанови господарського суду; розглядати справи в апеляційному порядку;
 - 3) виконувати роботу, спрямовану на попередження правопорушень у сфері господарських відносин; розглядати справи про захист честі та гідності сторін;
 - 4) вивчати та узагальнювати судову практику застосування законодавства, аналізувати статистику рішень господарських спорів; у межах своїх повноважень розглядати справи у зв'язку з нововиявленими обставинами.
- 26.** До суддів висуваються такі вимоги:
- 1) бути незалежними;
 - 2) здійснювати діяльність під контролем Президента України;
 - 3) має право бути народним депутатом;
 - 4) не має права бути народним депутатом;
 - 5) має право бути членом будь-якої політичної партії;
 - 6) не має права бути членом жодної політичної партії;
 - 7) має право перебувати у складі органів виконавчої влади;
 - 8) не має права перебувати у складі органів виконавчої влади.
- 27.** Судді мають такі гарантії незалежності та недоторканності:
- 1) право на відставку;
 - 2) притягнення до кримінальної відповідальності з дозволу Верховної Ради України;
 - 3) притягнення до кримінальної відповідальності з дозволу Президента України;
 - 4) не має права на відставку;
 - 5) незалежність забезпечується встановленим законом порядком їх призначення та обрання;
 - 6) не забезпечуються таким порядком;
 - 7) недоторканність гарантується Конституцією України;

- 8) недоторканність гарантується Президентом України;
- 9) недоторканність гарантується Верховною Радою України.

28. На Вищу раду юстиції покладено такі повноваження:

- 1) вносити подання про призначення суддів на посади або про звільнення їх з посад;
- 2) перевіряти відповідність кандидатів на посаду судді вимогам, що висуваються до посади судді;
- 3) розглядати справи і приймати рішення про порушення суддя-ми та прокурорами вимог щодо несумісності;
- 4) за поданням Голови Верховної Ради України складати висновок про можливість вибору кандидатів на посаду Голови Верховного Суду України та Голови Вищого господарського суду України;
- 5) накладати дисциплінарні стягнення на суддів Верховного Суду України і суддів вищих спеціалізованих судів;
- 6) розглядати скарги на рішення про притягнення до дисциплінарної відповідальності суддів судів загальної юрисдикції.

29. До суддів застосовуються такі види дисциплінарних стягнень:

- 1) звільнення з посади;
- 2) переведення на іншу посаду;
- 3) догана;
- 4) визнання службової невідповідності;
- 5) зниження кваліфікаційного класу;
- 6) сувора догана.

Література [1–12; 20–24; 31–34; 39–42; 44; 47–52; 57–60; 64–69; 75; 78; 81–91]

Змістовий модуль III. Прокуратура України: загальні засади діяльності

Тема 3. Прокуратура України

Питання для самоконтролю

1. Поняття системи органів прокуратури України, її зв'язок з іншими системами правоохоронних органів України.
2. Принципи діяльності органів прокуратури.
3. Основні напрями діяльності прокуратури.

4. Визначені перехідними положеннями Конституції України напрямки прокуратури на сучасному етапі.
5. Акти прокурорського реагування на виявлені порушення закону.
6. Гарантії незалежності прокуратури у здійсненні повноважень.
7. Заходи правового і соціального захисту працівників органів прокуратури.
8. Структура та повноваження Генеральної прокуратури України, порядок її утворення.
9. Порядок призначення Генерального Прокурора України, його повноваження.
10. Порядок діяльності колегій органів прокуратури та їх повноваження.
11. Особливості організації та діяльності військових прокуратур.
12. Порядок призначення прокурорів у військових прокуратурах, їх повноваження.
13. Сутність функції підтримання прокурором державного обвинувачення в суді.
14. Форми представництва прокурором інтересів громадянина і держави в суді.
15. Нагляд за додержанням законів органами, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність; предмет і завдання такого нагляду.
16. Слідство в органах прокуратури.
17. Координація прокурорами діяльності правоохоронних органів, пов'язаної з протидією злочинності.
18. Класні чини працівників прокуратури та умови їх оплати.
19. Порядок заохочення та відповідальності прокурорів і слідчих.
20. Значення і основні напрями подальшого реформування прокуратури.

Практичні завдання

1. Підготуйте реферат за темою “Прокуратура України: правові засади діяльності”.
2. Підготуйте реферат за темою “Прокурорський нагляд за додержанням законів”.

Задачі

1. Прокурор при направленні до суду кримінальної справи Супруна, обвинувачуваного в навмисному нанесенні тяжких тілесних ушкоджень, не повідомив його про свою участь у судовому засідан-

ні. За кілька хвилин до початку судового розгляду прокурор з'явився до суду і повідомив, що бажає підтримувати державне звинувачення. Суддя пояснив прокурору, що його участь небажана, тому що для цього необхідно вжити заходів щодо призначення захисника.

Дайте правову оцінку діям прокурора і заявам судді.

2. На сесії районної ради доповідачі наголошували на неефективній роботі районного відділу міліції, пов'язаній з боротьбою зі злочинністю та забезпеченням правопорядку. Особливо наголошувалось на бездіяльності працівників міліції щодо реагування на заяви та повідомлення про злочини, наводилися факти приховування злочинів.

Якими мали бути дії прокурора під час проведення сесії? Від імені прокурора складіть план перевірки роботи районного відділу міліції з метою виявлення можливих фактів приховування злочинів від обліку.

3. Коротун, 22 роки, закінчив юридичний коледж і мав дворічний стаж роботи секретарем судового засідання. Він звернувся до прокуратури Одеси з проханням прийняти його на роботу слідчого. Старший помічник прокурора Одеси з кадрів відмовив Коротуну.

Чи правомірні дії старшого помічника прокурора Одеси з кадрів?

Зазначте вимоги, що висуваються до осіб, які призначаються на посади слідчих прокуратури.

4. На колегії обласної прокуратури старший помічник прокурора області звітував з питання дотримання законів на транспорті. При обговоренні відповідного рішення думки членів колегії розділилися, і прокурор області залишився в меншості. Проте він видав наказ з питання, що розглядалось на колегії, відповідно до своєї думки.

Чи правомірні дії прокурора області?

Якими можуть бути наслідки цього спору?

Якого принципу організації діяльності прокуратури стосується цей спір?

5. Обвинувачений Штольф при пред'явленні йому обвинувачення заявив, що хоча він іноземець, але українську мову знає добре і перекладача не потребує; власноруч українською мовою написав свідчення.

Після завершення досудового слідства обвинувачений заявив клопотання про переклад на його рідну німецьку мову протоколів до-

питів більшості свідків, висновків експертів, протоколів упізнання та інших документів з метою детальнішого ознайомлення з ними.

Слідчий відхилив це клопотання на тій підставі, що обвинувачений знає українську мову і, крім того, ознайомлюватися з матеріалами справи йому допомагав перекладач, проти участі якого у справі він не заперечував.

Постанову слідчого Штольф та його захисник оскаржили прокурору. Від імені прокурора вирішіть спір з точки зору законності.

6. До начальника відділу кадрів Миколаївської обласної прокуратури звернувся випускник Київського університету внутрішніх справ Сікаренко з проханням прийняти його на роботу на посаду помічника прокурора районної прокуратури Миколаєва.

Хто і в якому порядку може бути призначений на посаду помічника районної прокуратури?

7. Полтавський обласний суд умовно-достроково звільнив з місць позбавлення волі засудженого за злісне хуліганство Микитюка. Ще перебуваючи в колонії, Микитюк написав дружині, що коли повернеться з колонії, то розправиться з нею. Дружина Микитюка звернулась до прокурора Житомира зі скаргою, що Микитюк продовжує їй погрожувати, і надала листи, які Микитюк писав їй з колонії.

Які дії повинен здійснити в цьому разі прокурор? Складіть відповідний акт прокурорського нагляду.

8. До прокурора Донецька звернулась група однієї з політичних партій з проханням внести протест на діяльність іншої політичної партії, яка публічно через пресу в образливій формі висловлюється про їх діяльність.

Як повинен діяти прокурор у цій ситуації?

9. Зі скарги матері засудженого Скорика прокурор встановив, що той за вироком суду перебуває в колонії для неповнолітніх. У суді вік неповнолітнього визначався за висновком експерта, де зазначалося про досягнення неповнолітнім 14-літнього віку. Мати засудженого надала свідоцтво про народження сина, згідно з яким на час скоєння злочину він не досяг 14-літнього віку.

Яке рішення повинен прийняти прокурор? Складіть відповідний акт прокурорського нагляду.

10. Незважаючи на багаторазові протести прокурора району до адміністрації хімічного комбінату щодо грубого порушення технологічного процесу при очищенні відходів, які комбінат випускав у річку, жодних заходів реагування не було вжито. Це призвело до отруєння річки та загибелі риби. Водночас було виявлено численні факти отруєння людей. З огляду на зазначене прокурор району порушив кримінальну справу за фактом порушення екології річки.

Чи правомірні дії прокурора району?

11. Під час перевірки умов утримання затриманих у слідчому ізоляторі прокурор виявив, що дві особи перебувають під вартою незаконно. Водночас до нього звернулися ще чотири затриманих з письмовими скаргами на грубе та зневажливе ставлення окремих працівників адміністрації слідчого ізолятора. Зокрема, під час прогулянок їх змушують бетонувати плац.

Які рішення повинен прийняти прокурор?

12. Голова Дарницької районної державної адміністрації Києва видав розпорядження про виселення ліквідатора Чорнобильської АЕС з двокімнатної квартири, мотивуючи тим, що йому важко сплачувати всі комунальні послуги через несвоєчасну виплату пенсії.

Яке рішення повинен прийняти прокурор району?

Тестові завдання

- 1.** Завданням прокурорського нагляду за дотриманням законів є:
- 1) нагляд за виконанням законів Президентом України;
 - 2) нагляд за виконанням законів комітетами і комісіями Верховної Ради України;
 - 3) нагляд за дотриманням засад демократичного устрою державної влади, правового статусу місцевих рад;
 - 4) нагляд за виконанням закріплених у Конституції України незалежності республіки, суспільного та державного ладу, політичної та економічної системи, прав національних спільнот і територіальних утворень;
 - 5) нагляд за виконанням законів Верховної Ради України;
 - 6) нагляд за виконанням гарантованих Конституцією України, іншими законами України та міжнародно-правовими актами соціально-економічних, політичних, особистих прав і свобод людини і громадянина.

2. Зазначте принципи діяльності прокуратури:

- 1) незалежності прокуратури при здійсненні повноважень;
- 2) стабільності у зв'язках з іншими органами державної влади;
- 3) гласності, незалежності, актуальності;
- 4) науковості, системності, територіальності;
- 5) законності, субординації і координації;
- 6) захисту прав і свобод громадян України.

3. Зазначте правові акти прокурорського реагування щодо виявлених порушень закону:

- 1) постанова, припис, вказівка;
- 2) протест, постанова, інструкція;
- 3) подання, вказівка, розпорядження;
- 4) розпорядження, рішення, наказ;
- 5) інструкція, положення, протест.

4. До заходів заохочення працівників прокуратури належать такі:

- 1) цінний подарунок, грошова премія;
- 2) нагородження нагрудним знаком "Почесний працівник прокуратури", подяка;
- 3) грошова премія, позачергове надання житлової площі;
- 4) дострокове присвоєння класного чину або підвищення у класному чині;
- 5) подяка, дострокова відпустка, подарунок;
- 6) нагородження державною нагородою та присвоєння почесного звання "Заслужений юрист України", підвищення в посаді;
- 7) подарунок.

Література [1–7; 13; 25–27; 31; 45; 48; 59; 68; 72–74; 76]

Змістовий модуль IV. Органи внутрішніх справ, дізнання, досудового слідства в Україні: загальні засади діяльності

Тема 4. Органи внутрішніх справ України

Питання для самоконтролю

1. Органи внутрішніх справ у системі правоохоронних органів України (загальні поняття).
2. Які завдання покладено на органи внутрішніх справ України?

3. Які функції виконують органи внутрішніх справ України?
4. Які органи входять у систему органів внутрішніх справ України?
5. Правовий статус Міністерства внутрішніх справ України, його значення та завдання.
6. Функції та основні напрями діяльності МВС України.
7. Склад і структура МВС України.
8. Апарат МВС України, його склад і структура.
9. Повноваження колеги МВС України.
10. Порядок призначення МВС України.
11. Повноваження Міністра внутрішніх справ України.
12. Порядок видання нормативно-правових актів МВС України.
13. Склад, структура та повноваження головних, обласних управлінь МВС України, їх завдання.
14. Міліція: поняття, структура, повноваження.
15. Принципи діяльності міліції.
16. З яких підрозділів складається міліція?
17. Основні права міліції.
18. Основні обов'язки міліції.
19. За яких обставин працівник міліції має право застосувати заходи фізичного впливу і які конкретно?
20. Які спеціальні засоби застосовують працівники міліції та за яких умов?
21. В яких випадках працівники міліції мають право застосувати вогнепальну зброю?
22. Правовий і соціальний захист працівників міліції.
23. Яка відповідальність працівників міліції передбачена законодавством України?
24. Система та структура експертних закладів МВС України.

Практичні завдання

1. Підготуйте реферат за темою “Історія становлення МВС України”.
2. Підготуйте реферат за темою “Принцип гласності в діяльності міліції”.

Тестові завдання

1. Розрізняються такі принципи діяльності міліції:
 - 1) законності, системності;

- 2) взаємодії із засобами масової інформації, громадськими організаціями та населенням;
- 3) гуманізму, актуальності, незалежності;
- 4) конфіденційності, законності;
- 5) гуманізму, поваги до особи, науковості;
- 6) соціальної справедливості, незалежності.

2. До основних завдань міліції належать такі:

- 1) забезпечення безпеки дорожнього руху;
- 2) виявлення та розкриття злочинів, розшук осіб, що їх скоїли;
- 3) попередження та припинення правопорушень;
- 4) здійснення профілактики правопорушень у сфері державної безпеки;
- 5) захист закріплених Конституцією України незалежності республіки, громадського та державного порядку, політичних та економічних систем;
- 6) забезпечення здійснення державного пожежного нагляду;
- 7) забезпечення особистої безпеки громадян, захист їх прав, свобод та інтересів;
- 8) охорона та забезпечення громадського порядку.

3. До основних завдань МВС України належать такі:

- 1) організація та координування діяльності органів внутрішніх справ України;
- 2) участь у розробці та реалізації державної політики у сфері боротьби зі злочинністю;
- 3) систематизація законодавства України, підготовка пропозицій щодо його кодифікації;
- 4) представництво Кабінету Міністрів України за його дорученням у міжнародних організаціях;
- 5) забезпечення законності в діяльності співробітників і військовослужбовців системи органів внутрішніх справ України;
- 6) забезпечення попередження злочинів, їх припинення, розкриття та розслідування, розшук осіб, що скоїли злочини;
- 7) забезпечення виконання кримінальних покарань;
- 8) організація виконання рішень, постанов судів і виконавчих документів інших органів.

4. До складу міліції входять такі підрозділи:

- 1) міліція охорони, приватних охоронних агентств;
- 2) спеціальна та податкова міліція;
- 3) кримінальна та транспортна міліція;
- 4) державна автомобільна інспекція;
- 5) міліція підприємств, установ;
- 6) міліція громадської безпеки, слідчих підрозділів;
- 7) судова, дорожня міліція.

Література [1; 3; 5; 6; 12; 14; 15; 29; 34; 36–38; 41
46; 48; 50; 51; 68; 77; 79; 80; 88; 94]

Тема 5. Органи досудового слідства і дізнання

Питання для самоконтролю

1. Які органи дізнання діють в Україні?
2. Повноваження органів дізнання.
3. Система і структура органів дізнання в МВС України.
4. Інші органи дізнання в Україні, їх завдання та повноваження.
5. Відмінність правового статусу начальника органу дізнання і особи, що здійснює дізнання.
6. Система органів досудового слідства в Україні, їх види.
7. Завдання і компетенція органів досудового слідства.
8. Слідчий апарат МВС України, його структура і повноваження.
9. Слідчий апарат органів прокуратури України, його структура і повноваження.
10. Слідчий апарат органів безпеки України, його структура і повноваження.
11. Структура органів досудового слідства податкової міліції.
12. Повноваження слідчого.
13. Повноваження начальника слідчого відділу.
14. За якими критеріями розмежовується компетенція органів досудового слідства різних відомств?
15. Шляхи вдосконалення слідчого апарату України згідно з концепцією судово-правової реформи.
16. Перспектива створення єдиного Слідчого комітету України.

Практичні завдання

1. Підготуйте реферат за темою “Органи дізнання: система і компетенція”.
2. Підготуйте реферат за темою “Слідчий та його повноваження”.

Задачі

1. Під час виборів 2006 року начальник Шевченківського РУ ГУ МВС України в місті Києві доручив сержанту патрульно-постової служби Сидруку, студенту IV курсу заочної форми навчання Київського університету внутрішніх справ, порушити кримінальну справу, передбачену ст. 160 Кримінального кодексу України щодо громадянина Кравця С., провести дізнання та направити справу до суду. Таку вказівку начальник управління пояснив тим, що всі штатні інспектори дізнання зайняті охороною громадського порядку на виборчих дільницях.

Дайте правову оцінку діям начальника Шевченківського РУ ГУ МВС України в місті Києві?

Хто має право проводити дізнання в органах внутрішніх справ України?

2. У зв'язку із масовим захворюванням тварин у фермерському господарстві “Господар” було встановлено карантин. До загибелі тварин призвело грубе порушення правил карантину тварин з боку завідуючої фермою Сизенкової. Начальник районної ветеринарної державної інспекції порушив кримінальну справу щодо громадянки Сизенкової і розпочав провадження дізнання.

Дайте правову оцінку діям начальника районної ветеринарної державної інспекції.

Як він повинен був діяти в такій ситуації?

Які органи мають право проводити дізнання в таких випадках?

В яких нормативно-правових актах це зазначено?

3. До Дніпровського РУ ГУ МВС України в місті Києві надійшла інформація про те, що гр. Шнурков вирубає кілька дерев на території Гідропарку. При перевірці ця інформація підтвердилась. Разом з тим було встановлено, що Шнурков проживає у Святошинському районі Києва. Начальник Святошинського РУ ГУ МВС України в

місті Києві порушив кримінальну справу і доручив провести дізнання дільничному інспектору цього районного управління Гнатку.

Гнатко впродовж 20 днів проводив допити, відтворював обстановку, обставини події та виконував інші необхідні слідчі дії, після чого направив справу з обвинувальним висновком прокурору Дніпровського району Києва для затвердження і передання до суду.

Дайте правову оцінку дій працівників міліції.

4. Прокурор району дав усну вказівку слідчому прокуратури провести досудове слідство у справі неповнолітнього Марченка, який скоїв зґвалтування та розбій. Слідчий заперечив прокурору, зауваживши, що справами цієї категорії повинні займатися слідчі органи внутрішніх справ.

Хто має рацію в цій ситуації?

Як розмежовується компетенція слідчих різних відомств?

5. Начальник Шевченківського РУ ГУ МВС України в місті Києві зобов'язав начальника слідчого відділу кожного дня призначати трьох слідчих для патрулювання на території району. Проте начальник слідчого відділу відмовився виконувати це розпорядження.

Дайте правову оцінку дій начальника Шевченківського РУ ГУ МВС України в місті Києві та начальника слідчого відділу.

Як регламентуються відносини між зазначеними посадовими особами згідно з чинним законодавством України та відомчими нормативними актами МВС України?

6. Розслідування у справі Моцика, обвинуваченого у скоєнні зґвалтування, у визначений термін не було завершено, позаяк встановлено новий епізод скоєння Моциком розбою.

Слідчий якої системи правоохоронних органів повинен проводити досудове слідство?

Якими в цій ситуації мають бути дії слідчого?

Який термін встановлено законом для провадження досудового слідства?

Який порядок продовження термінів досудового слідства?

У розглядуваній ситуації термін досудового слідства у справі Моцика був порушений слідчим без відповідного його продовження.

Дайте правову оцінку дій слідчого.

Дайте правову оцінку дій прокурора, який наглядає за дотриманням законності органами, які ведуть боротьбу зі злочинністю.

Які правові наслідки порушення термінів досудового слідства у кримінальних справах?

Тестові завдання

1. До державних органів дізнання належать:

- 1) податкова міліція, служба безпеки, прокуратура;
- 2) органи державної лісової охорони, капітани морських суден, що перебувають у далекому плаванні;
- 3) митні органи, командири військових частин;
- 4) контрольно-ревізійна служба, рибоохорона, адвокатура;
- 5) органи юстиції та нотаріату;
- 6) органи прикордонної охорони та міліції;
- 7) органи державного пожежного нагляду та прокуратури.

2. Діяльність органів дізнання здійснюється за такими принципами:

- 1) гуманізму, дієвості, наступності;
- 2) справедливості, науковості;
- 3) актуальності, законності, системності;
- 4) незалежності, конфіденційності;
- 5) поваги до особи, рівності громадян перед законом;
- 6) справедливості, ефективності, конспірації;
- 7) поєднання єдиначальності та колегіальності.

3. До органів досудового слідства належать:

- 1) податкова міліція, міліція;
- 2) капітани морських суден, начальники слідчих ізоляторів;
- 3) міліція, пожежна охорона, митниця;
- 4) служба безпеки України, судові слідчі;
- 5) органи внутрішніх справ, прокуратури;
- 6) командири військових частин.

4. На слідчого покладено такі повноваження:

- 1) давати прокурору доручення та вказівки щодо проведення розшукових і слідчих дій;
- 2) використовувати у справах відео- і звукозапис;

- 3) давати органам дізнання доручення та вказівки щодо проведення розшукових і слідчих дій;
- 4) здійснювати досудове слідство, виконувати слідчі дії з подальшим повідомленням прокурора;
- 5) з будь-якого моменту розпочинати провадження досудового слідства.

Література [1; 3; 6; 13–17; 36–38; 46; 50; 51; 59; 68; 71; 80; 88; 92; 94]

Змістовий модуль V. Органи юстиції України, адвокатура, нотаріат: загальні засади діяльності

Тема 6. Органи юстиції України. Нотаріат в Україні

Питання для самоконтролю

1. Міністерство юстиції України в системі правоохоронних органів України.
2. Функції та основні напрями діяльності Міністерства юстиції України.
3. Система та структура Міністерства юстиції України.
4. Структура центрального апарату Міністерства юстиції України.
5. Система органів та установ юстиції.
6. Права та повноваження Міністра юстиції України.
7. Повноваження Головного управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, обласних, Київського та Севастопольського міських управлінь юстиції.
8. Основні функції Головного управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, обласних, Київського та Севастопольського міських управлінь юстиції.
9. Типова структура управління юстиції області.
10. Структура окремих експертних закладів Міністерства юстиції України.
11. Що означає поняття “судова експертиза”?
12. Які види експертиз здійснюються експертними закладами Міністерства юстиції України?
13. Правове становище експерта, його обов’язки.
14. Структура державної виконавчої служби.
15. Основні завдання державної виконавчої служби.
16. Правовий статус державного виконавця.

17. Поняття нотаріальної діяльності та її завдання.
18. Правові засади нотаріальної діяльності.
19. Основні напрями діяльності нотаріату.
20. Система нотаріальних органів України.
21. Порядок утворення нотаріальних органів.
22. Повноваження державних і приватних нотаріусів.
23. Вимоги, що висуваються до нотаріусів.
24. Права та обов'язки нотаріуса.
25. Кваліфікаційні комісії нотаріату, їх склад, повноваження.
26. Порядок видання свідоцтва про право здійснювати нотаріальну діяльність.
27. Підстави для анулювання свідоцтва про право здійснювати нотаріальну діяльність.
28. Державний нотаріальний архів.
29. Правила нотаріальних дій.
30. Виконання нотаріальних дій іншими органами.
31. Посвідчення заповітів і доручень, що прирівнюються до нотаріально посвідчених.
32. Підстави для відмови у виконанні нотаріальних дій.
33. Порядок оскарження нотаріальних дій і відмова в їх виконанні.
34. Як здійснюється оплата виконаних нотаріальних дій?

Практичні завдання

1. Підготуйте реферат за темою “Система органів та установ юстиції в Україні”.
2. Підготуйте реферат за темою “Державна і приватна нотаріальна діяльність”.

Задачі

1. Громадянин Гнатюк після відбуття адміністративного покарання впродовж 15 днів, вирішив звільнитися з посади адвоката в юридичній консультації, де пропрацював 2,5 року. З цієї посади його мали звільнити за систематичне зловживання спиртними напоями. Гнатюк звернувся до завідуючого приватної нотаріальної контори з проханням прийняти його на посаду старшого нотаріуса, зважаючи на досвід роботи на юридичній посаді понад 6 місяців.
Яке рішення повинен прийняти завідуючий приватної нотаріальної контори?

2. Нотаріус приватної нотаріальної контори Ліщенко відмовив гр. Деріку у виконанні нотаріальної дії — посвідченні заповіту, мотивуючи тим, що зайнятий іншими справами, а цю нотаріальну дію може виконати будь-яка посадова особа районної ради або адміністрації.

Чи правильні дії нотаріуса?

Які нотаріальні дії мають право виконувати посадові особи районних державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування?

3. Громадянин України Косенко, перебуваючи за кордоном, вирішив одружитися з громадянкою Романовою, з якою працює разом у Греції. Консул України у Греції відмовив у реєстрації їх шлюбу, мотивуючи тим, що вони приїхали до Греції лише на 9 місяців, термін їх перебування спливає за 3 місяці, а тому нехай реєструють шлюб, повернувшись до України.

Чи правомірна відмова консула?

Які нотаріальні дії мають право здійснювати консульські установи України?

4. До міського управління юстиції Києва звернувся громадянин Пасак з проханням про видання йому свідоцтва на право займатися приватною нотаріальною діяльністю. До заяви він додав копію диплома про закінчення Академії адвокатури України, довідку з місця роботи — юрисконсульт приватного підприємства “Правозахист”, а також довідку про стан здоров’я.

Який встановлено порядок отримання свідоцтва на право займатися нотаріальною діяльністю?

В якому нормативно-правовому акті він зазначений?

5. До Другої державної нотаріальної контори Ужгорода звернувся громадянин Польщі з тим, що в Ужгороді він має право на спадщину приватного житлового будинку. Голова нотаріальної контори відмовив йому у праві на спадщину, мотивуючи тим, що хоча вже й минуло 6 місяців з дня смерті спадкодавця, але ще не всі родичі письмово надіслали згоду на прийняття ними своєї частки спадщини?

Чи правомірні дії голови нотаріальної контори?

Тестові завдання

1. Основними є такі завдання Міністерства юстиції України:
 - 1) призначення голів судів;
 - 2) організація здійснення державної правової політики;
 - 3) організаційне та матеріально-технічне забезпечення судів загальної юрисдикції, виконання судових рішень, робота з кадрами, експертне забезпечення правосуддя;
 - 4) підготовка пропозицій щодо вдосконалення законодавства;
 - 5) прийняття законодавчих актів;
 - 6) порушення кримінальних справ;
 - 7) поширення правової інформації;
 - 8) підготовка скарг до Європейського Суду з прав людини;
 - 9) організація роботи нотаріату, діяльності з реєстрації актів громадянського стану.

2. До правових засад діяльності органів юстиції належать:
 - 1) Конституція України, накази Генерального прокурора;
 - 2) міжнародні договори;
 - 3) закони України, рішення та постанови судів;
 - 4) акти Кабінету Міністрів України;
 - 5) постанови Верховного Суду України; положення про Міністерство юстиції України;
 - 6) акти Президента України.

3. Міністра юстиції України на посаду призначає:
 - 1) обирається колегією Міністерства юстиції України;
 - 2) Президент України;
 - 3) за поданням Прем'єр-міністра України Президент України;
 - 4) за поданням Прем'єр-міністра України Верховна Рада України.

4. Міністерство юстиції України видає такі нормативні акти:
 - 1) рішення, постанови, приписи;
 - 2) нормативно-правові акти;
 - 3) накази, укази, закони;
 - 4) спільні акти з центральними та місцевими органами виконавчої влади.

5. Нотаріуси можуть створювати такі об'єднання:

- 1) районні, сільські, селищні;
- 2) міські, регіональні;
- 3) всеукраїнські, міжобласні;
- 4) міжнародні союзи та асоціації.

6. Нотаріус має право:

- 1) виготовляти копії документів і виписки з них;
- 2) давати консультації правового характеру;
- 3) витребувати від підприємств, установ і організацій відомості та документи, необхідні для виконання нотаріальних дій;
- 4) застосовувати науково-технічні засоби відповідно до чинного законодавства;
- 5) розглядати скарги;
- 6) складати проекти погоджень і заяв.

7. Обов'язки нотаріуса:

- 1) видавати свідоцтва про смерть;
- 2) брати участь у наданні соціальної та правової допомоги громадянам;
- 3) здійснювати свої професійні обов'язки відповідно до присяги;
- 4) зберігати в таємниці інформацію, отриману у зв'язку зі здійсненням нотаріальних дій;
- 5) порушувати кримінальні справи;
- 6) сприяти громадянам, підприємствам, установам та організаціям у здійсненні їх прав і захисті законних інтересів.

8. До нотаріусів мають право висувувати вимоги:

- 1) громадяни України та інших держав;
- 2) особи з юридичною освітою (коледж, технікум, інститут, академія, університет);
- 3) особи, які пройшли стажування протягом одного, трьох, шести місяців, одного року;
- 4) видається свідоцтво про право здійснювати нотаріальну діяльність: Міністерством юстиції України; за рішенням місцевих органів державної влади; за рішенням кваліфікаційної комісії нотаріату; за рішенням кваліфікаційної комісії адвокатури; за рішенням органів місцевого самоврядування; за рішенням Верховної Ради України.

Література [1; 19; 24; 30; 35; 38; 41; 50; 61; 62; 70; 93]

Тема 7. Адвокатура України

Питання для самоконтролю

1. Поняття та завдання діяльності адвокатури.
2. Хто може бути адвокатом?
3. Принципи та організаційні форми діяльності адвокатури.
4. Права та обов'язки адвоката.
5. Помічник адвоката, його права.
6. Що означає поняття “адвокатська таємниця”?
7. Чи підлягає адвокат відповідальності за розголошення адвокатської таємниці?
8. Гарантії адвокатської діяльності.
9. Повноваження кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури.
10. Структура та повноваження вищої кваліфікаційної комісії адвокатури.
11. Дисциплінарна відповідальність адвоката.
12. Підстави припинення адвокатської діяльності.
13. Напрями вдосконалення адвокатської діяльності в Україні.
14. Хто може бути захисником у кримінальному процесі?
15. В яких випадках участь захисника у кримінальному процесі обов'язкова?
16. Порядок запрошення і призначення захисника.
17. Хто крім адвоката може бути захисником підозрюваного, обвинувачуваного, підсудного?
18. Які права та обов'язки має адвокат у цивільному процесі?
19. Чи ведеться в Україні реєстр адвокатів?

Практичні завдання

1. Підготуйте реферат за темою “Види адвокатської діяльності”.
2. Підготуйте реферат за темою “Захисник у кримінальному процесі”.

Задачі

1. Кринок після закінчення юридичного коледжу працював 6 років на посаді судового виконавця. Він звернувся до завідувача приватної юридичної консультації з проханням прийняти його на по-

саду адвоката, мотивуючи тим, що він має великий стаж практичної роботи в суді.

Яке рішення повинен прийняти завідувач юридичної консультації?

2. Адвокат Михайлик, перебуваючи у стані алкогольного сп'яніння, порушував громадський порядок — кричав, нецензурно висловлювався. Після його затримання і доставлення до відділу міліції щодо нього був складений адміністративний протокол за дрібне хуліганство, після чого в суді суддя оштрафував його та направив повідомлення про вчинок адвоката до міської колегії адвокатів. Михайлик опротестував таке рішення судді, мотивуючи тим, що повідомляти до колегії адвокатів суддя не мав права, позаяк це додатковий захід покарання, а в Кодексі про адміністративні правопорушення таке покарання не передбачене.

Дайте правову оцінку ситуації.

3. Підсудний Пешик під час судового засідання відмовився від призначеного йому захисника — адвоката Щука, заявивши йому відвід. Пешик мотивував свою відмову тим, що захисник вимагав за свою роботу вдвічі більшу суму, ніж при їх першій зустрічі. Разом з тим підсудний Пешик зауважив, що основна причина полягає в тому, що Щука розповів слідчому всі деталі його інтимного життя з потерпілою, а це мало велике значення у кримінальній справі. На думку Пешика, адвокат порушив адвокатську таємницю.

Яке рішення повинен прийняти суд?

4. На приватному підприємстві “Регіна”, що здійснювало ремонти квартир, не було посади юрисконсульта. Тому директор цього підприємства звернувся до завідувача приватної юридичної консультації з пропозицією укласти договір про надання підприємству в разі потреби юридичної допомоги. Завідувач юридичної консультації відмовив у наданні юридичної допомоги, мотивуючи тим, що всі адвокати виконують інші роботи.

Дайте правову оцінку цій ситуації.

5. Громадянин Колотенко після відбуття адміністративного покарання впродовж 10 діб, вирішив звільнитися з посади адвоката в

юридичній консультації, де пропрацював 8 місяців. З цієї посади його мали звільнити за систематичне зловживання спиртними напоями. Колотенко звернувся до завідувача державної нотаріальної контори з проханням прийняти його на посаду старшого нотаріуса, зважаючи на його досвід роботи на юридичній посаді понад 6 місяців.

Яке рішення повинен прийняти завідувач державної нотаріальної контори?

Тестові завдання

1. Розрізняються такі принципи діяльності адвокатури:

- 1) верховенство закону, стабільність;
- 2) науковість, незалежність;
- 3) гуманізм, конфіденційність, наступництво;
- 4) демократизм, законність.

2. Адвокатура виконує такі завдання:

- 1) захист власності від злочинних посягань; представництво інтересів іноземних громадян, осіб без громадянства;
- 2) забезпечення особистої безпеки громадян, представництво інтересів юридичних осіб;
- 3) попередження та припинення правопорушень; сприяння захисту прав, свобод і представництво законних інтересів громадян України.

3. До заходів дисциплінарної відповідальності адвоката належать такі:

- 1) пониження в посаді, попередження, зупинення дії свідоцтва про право здійснювати адвокатську діяльність на термін до шести місяців;
- 2) сувора догана, зупинення дії свідоцтва про право здійснювати адвокатську діяльність на термін до одного року;
- 3) попередження про неповну посадову відповідність, анулювання свідоцтва про право здійснювати адвокатську діяльність;
- 4) догана, попередження, зауваження.

4. Адвокатська діяльність припиняється у таких випадках:

- 1) засудження адвоката за скоєння злочину та набрання вироком законної сили; попередження про неповну посадову відповідність;

- 2) грубого порушення Закону України “Про адвокатуру” та інших нормативно-правових актів України, присяги адвоката України;
 - 3) обмеження судом дієздатності або визнання адвоката недієздатним; грубого порушення службових обов’язків;
 - 4) втрати громадянства України; скоєння аморального вчинку;
- Література [1–7; 18; 24; 28; 38; 41; 50; 55; 56]*

Змістовий модуль VI. Служба безпеки України: загальні засади діяльності

Тема 8. Служба безпеки України

Питання для самоконтролю

1. Служба безпеки України в системі правоохоронних органів України (загальні поняття).
2. Що означає поняття “безпека держави”?
3. Основні функції та завдання Служби безпеки України.
4. Система та структура Служби безпеки України.
5. Основні напрями діяльності Служби безпеки України.
6. Які права мають співробітники Служби безпеки України?
7. Які основні обов’язки покладаються на Службу безпеки України?
8. Порядок призначення Голови Служби безпеки України.
9. З яких підрозділів складається Центральне управління Служби безпеки України?
10. Порядок проходження служби у Службі безпеки України.
11. Склад кадрів Служби безпеки України.
12. Правові гарантії працівників Служби безпеки України.
13. Хто здійснює контроль і нагляд за діяльністю Служби безпеки України?
14. Яка відповідальність передбачена за правопорушення у сфері діяльності Служби безпеки України?

Практичні завдання

1. Підготуйте реферат за темою “Служба безпеки України: поняття, система, повноваження та організація діяльності”.
2. Підготуйте реферат за темою “Кадри Служби безпеки України, їх правовий і соціальний захист”.

Тестові завдання

1. Завдання Служби безпеки України:

- 1) забезпечення дорожнього руху;
- 2) захист державного суверенітету;
- 3) захист власності від злочинних посягань;
- 4) охорона громадського порядку;
- 5) захист законних інтересів держави та прав громадян від розвідувально-підривної діяльності спеціальних служб інших держав, посягань з боку окремих організацій, груп та осіб;
- 6) захист економічного, науково-технічного та оборонного потенціалу);
- 7) захист Конституційного порядку;
- 8) виконання кримінальних покарань.

2. На працівників Служби безпеки України покладаються такі види відповідальності:

- 1) дисциплінарна, галузева, громадська;
- 2) кримінальна, моральна, майнова;
- 3) моральна, адміністративна, судова.

3. Контроль і нагляд за діяльністю Служби безпеки України здійснюють такі державні органи та посадові особи:

- 1) Голова Верховного Суду України;
- 2) Президент України та уповноважені ним державні органи;
- 3) Комісія Верховної Ради з питань оборони і державної безпеки;
- 4) Прем'єр-міністр України;
- 5) Міністр юстиції України;
- 6) Генеральна прокуратура України;
- 7) Рада національної безпеки та оборони України;
- 8) Міністр внутрішніх справ України.

4. Розрізняються такі принципи діяльності Служби безпеки України:

- 1) ефективності, конспірації;
- 2) гласності, об'єктивності, системності;
- 3) поєднання єдиноначальності та колегіальності, актуальності, науковості.

Література [1; 3; 12; 15; 16; 31; 36; 38; 41; 50; 59]

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО НАПИСАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

У підготовці майбутніх правознавців велике значення мають контрольні роботи, що становлять форму самостійної роботи студентів. Контрольна робота з навчальної дисципліни “Судові та правоохоронні органи України” передбачає самостійне дослідження та висвітлення студентом окремих питань, пов’язаних із діяльністю органів судової влади та правоохоронної системи.

Мета виконання контрольної роботи — поглибити знання найважливіших питань діяльності суду і правоохоронних органів України, навчитися самостійно викладати теоретичні положення, працювати з першоджерелами, навчально-науковими літературними джерелами, нормативним матеріалом, аналізувати зібраний матеріал, критично його оцінювати, розв’язувати конкретні правові задачі, правильно застосовувати і тлумачити чинне законодавство, сформувані навички, необхідні для теоретичного аналізу питань курсу.

Перш ніж розпочинати писати контрольну роботу, необхідно ґрунтовно ознайомитися з методичними вказівками, вивчити відповідні розділи навчальної літератури, чинного законодавства та досліджуваного питання і практику його застосування.

Найпоширеніша помилка при написанні контрольної роботи полягає в механічному переписуванні тексту з навчальної, спеціальної або довідкової літератури. Студенти повинні з’ясувати сутність проблем, досліджуваних у контрольній роботі, і потім самостійно викласти їх.

Обсяг контрольної роботи — до 15 сторінок друкованого тексту. Робота повинна бути чітко структурована, і мати такі елементи:

- вступ;
- основна частина;
- висновок (висновки);
- список використаної літератури.

У вступі обґрунтовується актуальність питань, які виносяться для розгляду.

В основній частині викладаються теоретичні положення питань контрольної роботи, розкривається їх зміст.

Розкриваючи теоретичні питання, студенти повинні якомога повніше і чіткіше викладати питання досліджуваної теми. Усі цитати, які студент використовує в роботі, повинні бути перевірені за першоджерелами, взяті в лапки з посиланням на автора, назву праці, місце, рік видання та сторінку.

Аналізуючи зміст досліджуваних правових норм, студенти повинні обов'язково наводити точні та конкретні посилання на відповідні акти: зазначити, ким і коли вони прийняті, де опубліковані, відповідні статті. При цьому необхідно звертатися безпосередньо до самих правових норм, а не викладати їх зміст за навчальною, довідковою або популярною літературою. Використовуючи коментар до законодавства, необхідно відрізнити текст коментаря від тексту закону. Усі приклади, що наводяться з практики, повинні бути органічно пов'язані зі змістом, досліджуваних у роботі питань, і супроводжуватися посиланнями на джерело.

У висновок (висновки) виносяться найважливіші теоретичні узагальнення розглянутих питань.

У роботі обов'язково наводиться список використаних джерел, що включає нормативно-правові акти, монографії, підручники, посібники, іншу навчальну літературу, наукові публікації.

Робота повинна бути грамотно та естетично виконана, написана розбірливим почерком або надрукована. Неохайні та неналежно оформлені контрольні роботи не зараховуються.

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Предмет і система курсу “Судові та правоохоронні органи України”
2. Значення та місце курсу “Судові та правоохоронні органи України” у системі юридичних дисциплін.
3. Система судових і правоохоронних органів України.
4. Поняття судової влади.
5. Суд як орган правосуддя.
6. Відносини судової влади із законодавчою та виконавчою гілками державної влади.
7. Принципи правосуддя та їх значення.
8. Принцип “стримування і противаг” у діяльності органів державної влади.
9. Судова реформа в Україні.
10. Структура судової системи.
11. Єдність судової системи та її складові.
12. Кваліфікаційні комісії суддів.
13. Військові суди в системі судів загальної юрисдикції України.

14. Адміністративні суди як спеціалізовані суди системи судів загальної юрисдикції України.
15. Місцеві загальні суди та їх повноваження.
16. Місцеві спеціалізовані суди та їх повноваження.
17. Загальні апеляційні суди та їх компетенція.
18. Спеціалізовані апеляційні суди та їх повноваження.
19. Вищі спеціалізовані суди та їх повноваження.
20. Верховний Суд України, його склад і повноваження.
21. Пленум Верховного Суду України, його склад і повноваження.
22. Завдання та принципи діяльності Конституційного суду України.
23. Дисциплінарна відповідальність суддів.
24. Прокурорський нагляд за додержанням законів в Україні.
25. Принципи організації діяльності прокуратури.
26. Повноваження прокурора.
27. Основні напрями діяльності прокуратури.
28. Акти прокурорського реагування.
29. Предмет нагляду прокуратури за додержанням закону.
30. Інтереси громадян як предмет прокурорського представництва.
31. Кадри органів прокуратури.
32. Поняття міліції, її завдання на сучасному етапі розвитку України.
33. Система органів дізнання в Україні.
34. Поняття та види органів досудового слідства.
35. Повноваження слідчого.
36. Завдання та принципи діяльності Служби безпеки України.
37. Історія виникнення адвокатури.
38. Види адвокатської діяльності.
39. Поняття адвокатської таємниці.
40. Нотаріат в Україні.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Нормативна

1. *Конституція* України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р.
2. *Цивільний* процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 р.
3. *Кримінально-процесуальний* кодекс України від 28 грудня 1960 р.

4. *Кодекс* адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 р.
5. *Кодекс* України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 р.
6. *Кримінальний кодекс* України від 5 квітня 2001 р.
7. *Господарський* процесуальний кодекс України від 6 листопада 1991 р.
8. *Закон* України “Про судоустрій України” від 7 лютого 2002 р.
9. *Закон* України “Про статус суддів” від 15 грудня 1992 р.
10. *Закон* України “Про Конституційний Суд України” від 16 жовтня 1996 р.
11. *Закон* України “Про Вищу раду юстиції” від 15 січня 1998 р.
12. *Закон* України “Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів” від 23 грудня 1993 р.
13. *Закон* України “Про прокуратуру” від 5 листопада 1991 р.
14. *Закон* України “Про міліцію” від 20 грудня 1990 р.
15. *Закон* України “Про оперативно-розшукову діяльність” від 18 лютого 1992 р.
16. *Закон* України “Про Службу безпеки України” від 25 березня 1992 р.
17. *Закон* України “Про державну податкову службу в Україні” від 4 грудня 1990 р.
18. *Закон* України “Про адвокатуру” від 19 грудня 1992 р.
19. *Закон* України “Про нотаріат” від 2 вересня 1993 р.
20. *Європейська конвенція* про зовнішньоторговельний арбітраж, ратифікована Указом Президії Верховної Ради УРСР від 25 січня 1963 р.
21. *Закон* України “Про міжнародний комерційний арбітраж” від 24 лютого 1994 р.
22. *Закон* України “Про третейські суди” від 11 травня 2004 р.
23. *Закон* України “Про джерела фінансування органів державної влади” від 30 червня 1999 р.
24. *Постанова* Верховної Ради України “Про Концепцію судово-правової реформи в Україні” від 28 квітня 1992 р. № 2296-ХІІ.
25. *Постанова* Верховної Ради України “Про затвердження Положення про класні чини працівників органів прокуратури України” від 6 листопада 1991 р. № 1795-ХІІ.

26. *Постанова* Верховної Ради України “Про затвердження Дисциплінарного статуту прокуратури України” від 6 листопада 1991 р. № 1796-XII.
27. *Постанова* Верховної Ради України “Про затвердження структури Генеральної прокуратури України” від 6 листопада 1991 р. № 1797-XII.
28. *Указ* Президента України “Про Положення про кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури та Положення про Вищу кваліфікаційну комісію адвокатури” від 5 травня 1993 р. № 155/93.
29. *Указ* Президента України “Про Положення про Міністерство внутрішніх справ України” від 17 жовтня 2000 р. № 1138/2000.
30. *Указ* Президента України “Про Положення про Міністерство юстиції України” від 30 грудня 1997 р. № 1396/97.
31. *Постанова* Кабінету Міністрів України “Про упорядкування структури та умов оплати праці працівників апарату органів виконавчої влади, органів прокуратури, судів та інших органів” від 9 березня 2006 р. № 268.
32. *Рішення* VII з’їзду суддів України “Щодо проведення судової реформи, удосконалення судочинства та піднесення рівня правосуддя в Україні в інтересах суспільства й держави, захисту конституційних прав і свобод людини” від 3 листопада 2005 р.
33. *Постанова* Пленуму Верховного Суду України “Про застосування законодавства, що забезпечує незалежність суддів” від 12 квітня 1996 р. № 4.
34. *Постанова* Пленуму Верховного Суду України “Про застосування законодавства, що передбачає державний захист суддів, працівників суду і правоохоронних органів та осіб, які беруть участь у судочинстві” від 18 червня 1999 р. № 10.
35. *Наказ* Міністерства юстиції України “Про затвердження Положення про Головне управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, обласні, Київське та Севастопольське міські управління юстиції та Положення про районні, районні у містах, міські (міст обласного значення) управління юстиції” від 1 червня 1998 р. № 359/2799.

Основна

36. *Бандурка О. М.* Оперативно-розшукова діяльність: Підручник. Ч. 1. — Х.: Вид-во Нац. ун-ту внутрішніх справ МВС України, 2002.

37. *Бандурка О. М.* Основи управління в органах внутрішніх справ: теорія, досвід, шляхи удосконалення. — Х.: Основи, 1999.
38. *Бессмертный А. К.* Судебные и правоохранительные органы Украины: Пособие. — Харьков: Эспада, 2002.
39. *Бойко В. Ф.* Судова реформа в Україні: стан і перспективи: Навч. посіб. — К.: МАУП, 2004.
40. *Бойко В. Ф., Євдокімов В. О., Юлдашев О. Х.* Право людини на правосуддя (судове право України): Навч. посіб. — К.: МАУП, 2003.
41. *Гель А. П., Семаков Г. С., Кондракова С. П.* Судові та правоохоронні органи: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. — К.: МАУП, 2004.
42. *Золотопуп С. В.* Третейский суд в Украине. — Харьков: Консул, 2005.
43. *Комаров В. В., Баранкова В. В.* Нотариат и нотариальный процесс. — Харьков: Консул, 1999.
44. *Коментар до Закону України “Про судоустрій України”.* — К.: Юрінком Інтер, 1999.
45. *Коментар до Конституції України.* — К.: Вид-во Ін-ту законодавства Верховної Ради України, 1998.
46. *Кондратьев Я. Ю., Голосніченко І. П.* Науково-практичний коментар до Закону України “Про міліцію”. — К., 1996.
47. *Конституційне право України: Підручник / За ред. В. Я. Тація, В. Ф. Погорілка, Ю. М. Тодики.* — К.: Укр. центр правничих студій, 1999.
48. *Маляренко В. Т.* Конституційні засади кримінального судочинства. — К.: Юрінком Інтер, 2003.
49. *Международный коммерческий арбитраж в Украине: законодательство и практика.* — К., 2000.
50. *Мельник М. І., Хавронюк М. І.* Судові та інші правоохоронні органи. Правоохоронна діяльність: закони і коментарі. — К.: Атіка, 2001.
51. *Михеєнко М. М., Нор В. Т., Шибіко В. П.* Кримінальний процес України: Підручник. — К.: Либідь, 1999.
52. *Організація судової влади в Україні.* — К.: Юрінком Інтер, 2002.
53. *Популярна юридична енциклопедія / Кол. авт. В. К. Гіжевський, В. В. Головченко, В. С. Ковальський (кер.) та ін.* — К.: Юрінком Інтер, 2003.

54. *Радзівєвська Л. К., Пасічник С. Г.* Нотаріат в Україні. — К.: Юрінком Інтер, 2000.
55. *Святоцький О. Д., Медведчук В. В.* Адвокатура: історія і сучасність. — К., 1997.
56. *Святоцький О. Д., Михеєнко В. В.* Адвокатура України: Навч. посіб. — К., 1997.
57. *Селіванов А. О.* Організація судової влади в Україні. — К.: Юрінком Інтер, 2002.
58. *Стефанюк В. С.* Судова система України та судова реформа. — К.: Юрінком Інтер, 2001.
59. *Судебные и правоохранительные органы Украины: Учебник /* Под ред. А. М. Бандурки. — Харьков: Изд-во Ун-та внутр. дел, 1999.
60. *Судова реформа в Україні: проблеми і перспективи.* — К.; Харків: Юрінком Інтер, 2002.
61. *Фурса С. Я., Фурса Є. І.* Нотаріат в Україні. Особлива частина. — К.: Вентурі, 1999.
62. *Фурса С. Я., Фурса Є. І.* Нотаріат в Україні. Теорія і практика: Навч. посіб. — К.: А.С.К., 2001.
63. *Юридична енциклопедія: У 6 т. /* Редкол. Ю. С. Шемшученко (голова) та ін. — К.: Укр. енцикл., 1998.
64. *Ющик О. І.* Правова реформа: загальне поняття, проблеми здійснення в Україні. — К., 1997.

Додаткова

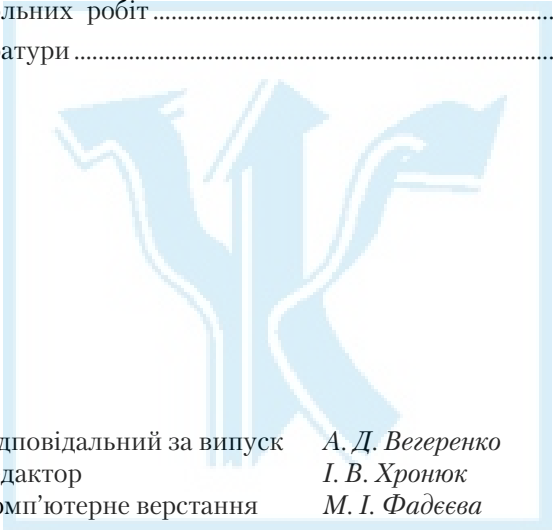
65. *Авер'янов В., Лук'янець Д., Педько Ю.* Кодекс адміністративного судочинства України: необхідність і шляхи усунення концептуально-понятійних вад // *Право України.* — 2006. — № 3.
66. *Барилюк В. І., Біленчук П. Д.* Організація судової влади та правоохоронних органів України. — К.: V&V, 1998.
67. *Бойко В. Ф.* Проблеми правосуддя в Україні і шляхи їх вирішення // *Право України.* — 2002. — № 3.
68. *Васильєв Г.* Новий Кримінально-процесуальний кодекс України: кого він захищатиме? // *Голос України.* — 2003. — 16 жовт. — № 195.
69. *Дубровський В.* Організаційна структура секретаріату Конституційного Суду України // *Вісн. Конституційного Суду України.* — 2000. — № 2. — С. 66–69.

70. *Железняк Н.* Правові й організаційні форми діяльності органів юстиції в здійсненні державної правової політики // *Право України.* — 2001. — № 6. — С. 48–51.
71. *Зеленецький В., Денисюк П.* Поняття дізнання та його види // *Право України.* — 2001. — № 9. — С. 48–50.
72. *Козьяков І.* Прокурорський нагляд за законністю оперативно-розшукової діяльності: його проблеми // *Право України.* — 2000. — № 1. — С. 82–85.
73. *Косюта М.* Актуальні проблеми підтримання державного обвинувачення в суді // *Вісн. Акад. правових наук України.* — 2001. — № 3. — С. 181–197.
74. *Косюта М.* Інтереси громадян і держави як предмет прокурорсько-судового представництва // *Юрид. вісн.* — 2001. — № 2. — С. 144–148.
75. *Крюков П.* Моноцентричний судоустрій України: критичний погляд // *Юрид. журн.* — 2006. — № 2.
76. *Кулаков В.* Особливості прокурорського нагляду за додержанням законів органами, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність // *Право України.* — 1997. — № 7. — С. 10–12.
77. *Манукян В.* “Правило Миранды”, или Все, что вы скажете, может быть использовано против вас // *Юрид. практика.* — 2002. — 6 февр. — № 6.
78. *Нагребецька І.* Права громадянина і бізнесові інтереси // *Уряд. кур’єр.* — 2006. — 4 серп. — № 144.
79. *Пелих М.* Верховенство права — вихідний принцип у діяльності працівників міліції // *Право України.* — 2001. — № 4. — С. 88–90.
80. *Примаченко О.* Кримінально-процесуальний кодекс перехідного періоду // *Дзеркало тижня.* — 2004. — 27 берез. — № 12.
81. *Притика Д.* Вищі спеціалізовані суди як конституційна гарантія демократизації судової влади // *Право України.* — 1999. — № 12. — С. 11–14.
82. *Савенко М.* Незалежність судді Конституційного Суду України // *Вісн. Конституційного Суду України.* — 2001. — № 1. — С. 75–83.
83. *Савенко М.* Статус судді Конституційного Суду України // *Вісн. Конституційного Суду України.* — 1998. — № 2. — С. 54–61.

84. *Сердюк В. В.* Військові суди України — органи правосуддя в Збройних Силах та інших військових формуваннях України // Вісн. Верховного Суду України. — 2001. — № 6. — С. 41–42.
85. *Скомороха В.* Окремі питання діяльності конституційної юрисдикції в Україні // Право України. — 1999. — № 12. — С. 4–10.
86. *Стефанюк В. С.* Суддівська незалежність — не особистий привілей суддів, а спосіб захисту публічних інтересів // Вісн. Верховного Суду України. — 1996. — № 1.
87. *Стефанюк В. С.* Судова влада як основна юридична гарантія захисту прав і свобод людини і громадянина в Україні // Право України. — 2001. — № 1. — С. 15–18.
88. *Тертишник В.* Судочинство має бути дієздатним // Уряд. кур'єр. — 2003. — 6 листоп. — № 209.
89. *Тесленко М.* Про місце Конституційного Суду України в системі вищих органів державної влади // Право України. — 1999. — № 12. — С. 33–35.
90. *Тихий В.* Захист конституційних прав і свобод Конституційним Судом України за зверненнями фізичних та юридичних осіб // Вісн. Конституційного Суду України. — 2001. — № 2. — С. 67–71.
91. *Тихий В.* Офіційне тлумачення Конституції та законів України // Вісн. Конституційного Суду України. — 1998. — № 4. — С. 38–45.
92. *Федорченко В.* Про досудове слідство і не тільки... // Дзеркало тижня. — 2003. — 12 лип. — № 26–27.
93. *Фурса С. Я.* Теоретична модель нотаріального процесу // Вісн. Акад. праці і соц. відносин Федерації профспілок України. — 2001. — № 1. — С. 87–93.
94. *Хандурін М.* За грами! А з що? // Україна молода. — 2003. — 10 верес. — № 165.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Зміст дисципліни “Судові та правоохоронні органи України”.....	6
Теми самостійної роботи студентів.....	7
Методичні вказівки до написання контрольної роботи.....	41
Теми контрольних робіт.....	43
Список літератури.....	44

Відповідальний за випуск	<i>А. Д. Вегеренко</i>
Редактор	<i>І. В. Хронюк</i>
Комп'ютерне верстання	<i>М. І. Фадєєва</i>

МАУП

Зам. № ВКЦ-2888

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП